

Filosofijos
fakultetas

Filosofijos institutas
Doktorantė Vaida Kalkauskaitė

P. Kahno racionalizmo kritika kaip sekuliarizmo kritika

Savo pranešime sieksiu sekuliarizmo šalininkų (Rawls, Habermas ir jų mąstymo linijos atstovai) racionalumo politikoje pirmenybės argumentą atremti naudodamasi Kahno racionalizmo kritika, kurią jis konstruoja, atsispirdamas nuo Schmitto politinės teologijos projekto, ir taip įrodyti, jog ji yra tinkamas įrankis įrodyti, jog sekuliarizmas yra pagrįstas klaidingomis prielaidomis. Pranešime pirmiausia pristatysiu Schmitto teisės sąvokų sociologijos metodą, kuriuo Kahnas naudojami siekdamas įrodyti, kad sąvokos ir idėjos nėra nulemtos vienakrypčio priežastingumo (x determinuoja y), kuomet įmanoma racionaliai nustatyti kiekvienos sąvokos ar idėjos priežastį, remiantis tam tikrais interesais ar materialiais siekiais. Jeigu taip nėra, tuomet, anot Kahno, idėjos formuojasi bendrame prasmų pasaulyje ir yra nulemtos daugelio įvairių faktorių, tarp kurių racionalumas neturi pirmenybės. Antrojoje pranešimo dalyje kalbėsiu apie analoginį mąstymo modelį (mąstymo modelį, kuomet sąvokos ir patirtys aiškinamos ir grindžiamos per analogiją su kitomis sąvokomis ir patirtimis), kuris, anot Kahno yra centrinis politiniame lauke, kuriame diskursas statomas retoriškai įtikinėjant, o ne vien tik racionaliai įrodinėjant. Analoginio mąstymo modelio pirmenybė leis pagrįsti, jog religinės patirtys gali būti paaiškintos nereliginėms asmenims, o retorikos politikoje pirmenybė įrodys, jog būtent įtikinimas, o ne racionalus įrodymas yra svarbesnis priimant politinius sprendimus.